

**Transcript interview Religious Education in
European Schools,
Comece Conference
Brussels June 4th 2025**

Disclaimer: This transcript was generated by AI , converted and may contain inaccuracies.

EU – godsdienstonderwijs

Goededag, ik ben Grace Camara en we zijn hier vanavond om te spreken over het godsdienstonderwijs voor de toekomst in Europese scholen. Ik ben hier met Emilio Dogliani die beleidsadviseur is voor onderwijs, cultuur, jeugd en sociale zaken bij COMECE. Welkom. Hartelijk dank dat ik hier mag zijn. Gefeliciteerd met dit evenement. Ik denk dat het erg succesvol is geweest. We hebben veel mensen zien inschrijven die zowel online als persoonlijk aanwezig zijn. Het zou goed zijn om van je te horen, over enkele van de belangrijkste punten van het evenement en of het aan je verwachtingen voldeed.

Absoluut, ja. We hebben dit evenement georganiseerd, zoals ik aan het begin al zei, om echt te delen met de ouders en met de leraren en de hele onderwijsgemeenschap wat er gaande is op de Europese scholen, vooral met betrekking tot dit belangrijke onderdeel, namelijk godsdienstonderwijs. We hadden een vrij divers panel dat ons in staat stelde om echt alle dimensies van dit zeer belangrijke onderwerp te behandelen.

We hadden een vertegenwoordiging van de ouders die ons echt liet zien waarom het voor hen belangrijk is om een cursus religieuze opvoeding op de Europese scholen te hebben. En ook hoe de ouders deel uitmaken van de onderwijsgemeenschap.

We hadden een student die haar inzichten deelde over wat het religieuze onderwijs haar brengt, vooral in tragische omstandigheden maar ook bij het aanpakken van meer existentiële vragen die erg belangrijk zijn, vooral naarmate kinderen ouder worden en naar de universiteit gaan, de academische weg inslaan of een professioneel leven beginnen.

Het is niet vreemd om over religie te praten of naar een mis te gaan, het is een normaal onderdeel van ons leven. Zelfs voor degenen die niet religieus zijn. Ze accepteren het als een levensfeit en stellen het niet ter discussie.

En toen hadden we natuurlijk, een beetje meer het Europese perspectief met [Katharina von Schnurbein](#), zij noemde zes dimensies.

Onder hen waardeerde ik echt het feit dat men zijn eigen identiteit kent en deze godsdienstles stelt studenten in staat om te weten wie ze zijn, om zichzelf heel goed te kennen, zodat ze later daadwerkelijk kunnen omgaan en openstaan voor andere religies, andere culturen en leren hoe je respect voor hen kunt hebben.

Religieonderwijs in de schoolcontext

Zoals de term zegt, is leren over religie, over religieuze tradities, om te leren over hun geloof en kennis op te doen. Het moedigt studenten aan kritisch te denken en de culturele achtergronden te begrijpen. En een dieper gevoel van identiteit te ontwikkelen.

En de laatste panellid die we hadden was professor Le Grand: hij benadrukte echt de context waarin dit religieus onderwijs moet worden bevorderd, namelijk een zeer pluralistisch Europa waar we neigingen hebben tot individualisering. We hebben ook de neiging tot polarisatie in onze samenlevingen en waar religie een weg kan bieden om deze neigingen tegen te gaan en echt in een betere wereld te leven maar ook voor de toekomst, maar ook de toekomstige generatie. Ja. Even terugkomend op het punt dat je maakte over het soort individualistische ideologie die we zien in dit soort moreel relativisme, en hoe denk je dat religieus onderwijs dat kan bestrijden en onze jeugd en onze jonge mensen echt te laten weten, weten en begrijpen dat er iets veel groters is dan zichzelf. En dat het leven niet gaat om deze soort individuele benadering? Ik geloof dat religie allereerst... religie kan in de context van onderwijs echt een manier bieden om met anderen om te gaan en een gemeenschap te vormen. We zien vandaag de dag dat onze gemeenschappen worden ontmanteld of ze zijn erg gefragmenteerd. We hebben het over een groeiende bevolking in stedelijke contexten waar de ene buur de andere niet kent. Ik denk dat religie echt een gemeenschap kan bieden, een gevoel voor onze gemeenschap, een gevoel van ergens bij horen. En het kan studenten de mogelijkheid bieden om geconfronteerd te worden met anderen, met andere culturen, met andere perspectieven op het leven en op een echt praktische manier.

We hebben van de studenten gehoord die vertelden hoe ze in de godsdienstlessen studenten betrekken bij liefdadigheidsactiviteiten, hoe we echt praktisch kunnen leren hoe empathisch te zijn, hoe we kunnen bijdragen aan onze samenleving. En uiteindelijk echt bijdragen aan het zijn van goede burgers, door de religieuze dimensie. Dus ik denk dat dit echt is wat religie kan bieden, als contrast jegens de individualistische neigingen die we in onze samenlevingen zien. Ja, absoluut. En er is vandaag wat gepraat: ik denk dat er veel interesse is in deze voorstellen voor hervorming van godsdienstonderwijs voor oudere kinderen...

Wat is, wat is jouw mening daarover? Ik weet dat je deel uitmaakte en auteur was van een van de beleidsnota's die dat onderzoekt, en het zou goed zijn om van jou te horen wat je gedachten zijn over die hervormingen en die voorstellen en wat de rol zal zijn van de verschillende belanghebbenden die vandaag betrokken waren bij het bevorderen van die voorstellen.

Absoluut. De hervorming is al enkele jaren aan de gang. Het is een grote hervorming. Het is breder dan alleen maar het aanpakken van het probleem van godsdienstonderwijs door een uur godsdienst in de Europese scholen.

Het punt is dat het vele jaren geleden is voorgesteld, nu zijn ze in de implementatiefase. Dus we zien helaas dat de religieuze autoriteiten, die verantwoordelijk zijn voor religie in de verschillende klassen, proberen. Ze proberen het, en wij proberen ook deze religieuze autoriteiten samen te brengen om onszelf gehoord te laten worden.

We proberen ons punt duidelijk te maken dat religie in de huidige vorm moet worden behouden ; de manier waarop het nu wordt onderwezen in de laatste twee jaar, omdat de hervorming de laatste twee jaar van de middelbare school beïnvloedt.

Maar op de een of andere manier is er veel onduidelijkheid en missen we de transparantie van het hele proces. En ook in sommige opzichten is er een soort onwil om ons te laten begrijpen hoe dit proces zal verlopen. Er zullen werkgroepen zijn, maar we zijn niet...

Ons is verteld dat de religieuze autoriteiten geen vertegenwoordigers naar deze werkgroepen kunnen sturen.

Om de nieuwe methodologie uit te werken om les te geven en het nieuwe, laten we zeggen, 'kader' om godsdienstonderwijs te geven. Dus we zijn bezig om ons standpunt duidelijk te maken en dit doen we niet alleen met de religieuze autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de cursus, maar we proberen het ook met de ouders te doen door hen erbij te betrekken.

Daarom heb ik aan het einde van het evenement gesproken over, ja, echt een betrokkenheid die van de ouders moet komen, omdat het interessant en belangrijk is voor de ouders.

En voor de studenten, niet alleen voor de godsdienstleraren die daar als eersten door worden getroffen. En we hebben gezegd dat we echt in contact moeten komen, samenwerken met COMECE, zodat we een manier kunnen bieden voor deze belanghebbenden, vooral voor de ouders, om samen te komen en echt vooruitgang te boeken en dingen in beweging te zetten. Dit is ook een beetje de manier waarop dit evenement is bedacht, om een platform te bieden om deze

kwesties te bespreken. En om echt enige actie en betrokkenheid in dat opzicht te stimuleren. En we hopen dat het gaat lukken en dat we dit belangrijke onderwerp kunnen behouden zoals het is, omdat het prachtig is. En het werkt al zoals het nu is.

Een laatste vraag, gewoon over de betrokkenheid van de ouders en hen betrokken houden bij deze verschillende processen, want ik weet zeker dat veel ouders niet eens weten dat deze processen überhaupt plaatsvinden. Het lijkt erop dat COMECE een grote rol zal spelen. Wat zie je als de volgende stappen?

Voor degenen die deze conferentie volgen en de discussie hierover hoe in het echt ouders bij deze kwesties te betrekken? Ja, de eerste stap is dat we morgen een vergadering hebben met het secretariaat van de Europese scholen.

We gaan ook veel van de kwesties bespreken die vandaag tijdens dit evenement naar voren kwamen. En we gaan opnieuw proberen om contact te leggen en echt ten minste een uitwisseling en een dialoog te hebben met degenen die verantwoordelijk zijn voor het nemen van beslissingen. En voor de ouders eigenlijk, wat. Ze kunnen echt contact met ons opnemen bij COMECE.

We zijn nog niet van plan om verdere evenementen over godsdienstonderwijs te organiseren, maar we hebben vandaag gezien dat het veel aandacht trekt en het verdient veel aandacht. Het heeft al de aandacht maar we moeten er gewoon voor zorgen dat de gelegenheid zich voordoet om deze aandacht en deze mensen samen te brengen.

Dus dit zijn de volgende stappen voor de nabije toekomst. En we zullen proberen om het document op te volgen, dat we als COMECE hebben geschreven over het belang van religieus onderwijs in Europa vandaag de dag. En proberen om alle belanghebbenden samen te brengen voor het belang van godsdienstonderwijs.

Natuurlijk. Geweldig. Heel erg bedankt, Emilio. Het was geweldig om met je te praten. Bedankt voor en nogmaals bedankt voor het organiseren van dit echt geweldige evenement. Absoluut. Dank. +